

“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”: diskurzivní analýza současné podoby moravského nacionalismu

Ondřej Daniel

Konference “Význam a pozice menšinových skupin v interkulturním prostředí”, Praha 10. 2. 2012

centrum
pro studium
populární
kultury

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Centrum pro studium populární kultury (CSPK)

- založeno v roce 2009 jako občanské sdružení,
- asi 12 aktivních členů (jádro na katedrách historie FF UK v Praze, sídlo organizace v Brně, spolupracovníci v Olomouci, Hradci Králové, Plzni, Bratislavě),
- **výzkumná, popularizační a aktivistická rovina**
- konference “Populární kultura a česká identita”, květen 2011, Moravská Třebová,
“ projekt **“Regionální identita v populární kultuře: případy Saska a Moravy”**, deklarovaná opozice vůči regionalistickému konzervativismu a současně centralistickým narativům.

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Vymezení problému: **ideové ukotvení moravského nacionalismu** v období okolo “Sčítání lidu, domů a bytů 2011” a jeho **diskurzivní vztah k centralismu**.

Pojmy: **nacionalismus** – regionalismus – etnoregionalismus – **politika moravské identity**.

Výzkum ve veřejném prostoru, zúčastněné pozorování a nestrukturované rozhovory; **Brno, Podhorácko, Praha, Jihlava**; studium **internetových diskuzí** (Brno a Praha iDNES, Brněnský deník, Jihlavský deník, Aktuálně) a v **sociálních sítích** (Facebooku, Youtube); především **jaro 2011** (fakticky leden 2009 – současnost).

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Teoretická inspirace: Postkoloniální studia (**Frantz Fanon, Černá kůže, bílé masky**, kapitola Černochoch a jazyk):

- **komplex přízvuku a lexika** (oboustranné teatrální přizpůsobování jazyka – přehnaný český přízvuk, ostentativní používání moravismů),
- **nerovný vztah** centrum-periferie, otec/matka-dítě, starší – mladší bratr (mentorování, poučování, centralismus),
- **idealizace a exotizace** (foklór, gastronomie, tradiční kultura, vyzdvihování konzervativních faktorů spojovaných s Moravou).

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Generalizace vs. partikularismus (Morava jako český konstrukt: “Jsi z Moravy, vid’?”, ale “Jedu na Slovácko/Hanou/Vysočinu.”), teorie obráceného dalekohledu.

Významný rozdíl vůči Fanonovi: buď **ontologická negace** (např. “Čechy” ve významu celé ČR) anebo **morální apel na homogenizaci** (“Jsme příliš malá země...”)

Diskurzy viktimizace

- **ekonomické**: oboustranné “doplácíme na vás”,
- **politické**: volební mapa: Čechy – inklinace k pravici, Morava a Slezsko k levici,
- **teritoriální**: nerespektování zemských hranic, snaha o územní revizi.

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Přítomnost **násilí** v diskurzu:

- **fyzické – marginální** (Moravská osvobozenecká armáda, fotbalové nebo hokejové zápasy),
- **verbální – značně rozšířené** (vzájemné vulgarismy, výzvy k likvidaci, internaci, vysídlení, odtržení ad.)

Naproti tomu – většina moravských politických subjektů – deklarace pacifismu; smířivější **vize ideálního uspořádání** (spolkového, federace, konfederace, ojediněle – separatismus nebo výzvy k připojení k Rakousku a/nebo Slovensku; reakce na český euroskepticismus: “Česká kotlina je z definice uzavřená, moravské úvaly průchozí.”)

Ondřej Daniel (CSPK)

“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Případ 1. Vyvěšování moravské vlajky

Facebooková stránka **Chcu, aby na mojí radnici vlála Moravská vlajka** (1 996 To se mi líbí)

Ondřej Daniel (CSPK) “Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Případ 1. Vyvěšování moravské vlajky

napříč
politickým
spektrém

Pro Alt, Praha, 17. 11. 2011

↑

Pochod Dělnické mládeže,
Brno, 1. 5. 2011

←

Pochod studentů MU
proti reformám, Brno,
1. 2. 2012 →

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

Případ 2. Hanobení malého znaku ČR

Facebooková stránka **Nechceme osamocené české lvy na Moravě** (53 To se mi líbí)

“Nám Moravanům vadí, že je nám v naší zemi na cedulách maloplošných chráněných území, v logech hasičských organizací i v jiných případech bezohledně vnucován český lev, zatímco naša moravská orlica je zatlačována do pozadí!”

Ondřej Daniel (CSPK)
“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”

“Nejdiskriminovanější menšina v ČR”, moravský aktivista v diskuzi s brněnským Romem, duben 2011.

Menšinová práva v obcích překračujících určité procento přihlášených k jiné než české národnosti (např. 100% - Prosatín, okr. Brno-venkov) – diskuze o jejich konkrétní podobě, politická rovina, fragmentace zájmů.

Centralistická role Brna; “chytrý regionalismus” současnosti - VaVI.

Nečekané posílení moravské identity v letech 1990-1994; otázka budoucího vývoje?

PRA	HA
PRA	GUE
PRA	GA
PRA	G

BR	NO!
BR	NEIN!
BR	NON!
BR	NIE!

Děkuji Vám za pozornost!

cspk@centrum.cz
ondrej.daniel@centrum.cz

<http://cspk.eu>